Raadsvergadering d.d. 19 december 2024

Aan de raad,

Onderwerp
GR BSOB: Toetreding nieuwe deelnemer

Portefeuillehouder
J.H.C.M. Briels

Beslispunten
1. Het college toestemming te geven om instemming te verlenen voor de toetreding van Waterschap De Dommel tot de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant, zoals bedoeld in artikel 54, vierde lid van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant.
2. Geen zienswijze over de toetreding zoals bedoeld onder punt 1 aan te bieden aan het college

Samenvatting
Waterschap De Dommel heeft een verzoek gedaan om per 1 januari 2026 toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant (hierna: GR BSOB). Het college is bevoegd om in te stemmen met de toetreding zodra de raad daarvoor toestemming heeft gegeven. De raad wordt voorgesteld om geen zienswijze bij het college kenbaar te maken en de toestemming te geven. De toegevoegde waarde van de uitbreiding wordt herkend en de strategische keuze voor uitbreiding van de GR BSOB wordt ondersteund.

Aanleiding
Nadat een offertetraject is doorlopen heeft Waterschap De Dommel op 22 juli 2024 een formeel verzoek gedaan tot toetreding tot de GR BSOB met ingang van 1 januari 2026. Vanaf deze datum zal BSOB, gelijk aan de dienstverlening aan de andere deelnemers van BSOB, de belastingtaken uitvoeren voor Waterschap De Dommel. Dat gaat meer specifiek om de heffing en invordering van de Watersysteemheffingen, de Zuiveringsheffing en de Verontreinigingsheffing, alsmede de kwijtschelding van deze heffingen en de behandeling van bezwaar en beroep tegen besluiten in het kader van de heffing en invordering van deze heffingen.

Beoogd effect en/of resultaat
Toetreding van Waterschap de Dommel tot de GR BSOB per 1 januari 2026

Argumenten
1.1 De robuustheid van BSOB neemt toe
Door groei van de formatie van diverse teams (zowel operationeel als ondersteunend) neemt de kwetsbaarheid van BSOB op personeelsniveau af.

1.2. Toetreding past bij de strategische overwegingen
Met de voorgenomen toetreding wordt een stap gezet in de ontwikkelrichting die o.a. gericht is op het uitvoeren van de belastingtaak tegen zo laag mogelijke kosten. Groei in schaalgrootte draagt hier aan bij. Voor Laarbeek is het van belang dat de balans wordt bewaakt tussen schaalgrootte en de beheersbaarheid van de organisatie. Goed om te constateren is dat dit wordt onderkend door de directie en het bestuur van BSOB. BSOB heeft de overtuiging dat de toetreding van De Dommel beheersbaar kan worden uitgevoerd omdat de werkdruk binnen BSOB het afgelopen jaar genormaliseerd is én omdat deze toetreding vooral betrekking heeft op de meer geautomatiseerde processen Heffen en Innen.

1.3 Financieel voordeel voor bestaande deelnemers
Het financiële voordeel van toetreding van waterschap De Dommel is door BSOB op dit moment becijferd op € 404.000. Daarvan komt € 104.000 ten gunste van gemeenten en € 300.000 ten gunste van waterschap Aa en Maas. Voor Laarbeek is het verwachte voordelige effect € 6.000.
Het verschil in de verdeling van het voordeel volgt uit de gebruikelijke kostenverdeelmethode van BSOB waarbij de kosten van het proces Waarderen voor rekening van gemeenten komen. Een relatief groter voordeel voor gemeentelijke deelnemers ontstaat als er andere gemeenten toetreden. De verwachting is dat toetreding van De Dommel op termijn zal zorgen voor toetredingsverzoeken van andere gemeenten. Op dit moment is dat echter niet aan de orde. Laarbeek ondersteunt de visie van het AB dat de capaciteit van BSOB de komende jaren allereerst wordt ingezet op het implementeren van de nieuwe deelnemer/afnemers (DVO) en het handhaven van de kwaliteit van de dienstverlening.

1.4 Er is sprake van een gunstig moment door wijzigingen in de Waterschapswet
Voor De Dommel is 1 januari 2026 een natuurlijk moment om toe te treden tot de GR BSOB, onder andere omdat dit samenvalt met wijzigingen die moeten worden doorgevoerd in verband met de nieuwe Waterschapswet. Als de toetreding op dit moment niet wordt gerealiseerd dan is het onzeker wanneer een volgende kans zich aandient.

Kanttekeningen o.a. financiële, juridische, communicatieve en veiligheidsaspecten
1.1 Beheersbaarheid van de organisatie in relatie tot de groei van het aantal deelnemers
Een risico van de groei is dat het effect op de organisatie wordt onderschat. In de bovenstaande argumentatie is al toegelicht waarom BSOB overtuigd is dat de toetreding van De Dommel beheersbaar kan worden uitgevoerd. BSOB hanteert een projectmatig aanpak en geeft aan dat bestaande deelnemers geen negatieve effecten zullen ervaren. De recente ervaring met uitbreiding van de dienstverlening (via DVO) is meegenomen in de opstelling van de offerte en dat geeft vertrouwen in de inschatting van de kosten én de belasting op de organisatie.

1.2 In het toetredingsproces wordt afgeweken van art 54, lid 5 van GR BSOB
Dat betekent dat toetreding plaats vindt op 1 januari 2026 in plaats van hetgeen is bepaald in artikel 54, lid 5 van de GR BSOB: De eerste dag van het kwartaal volgend op het kwartaal waarin het besluit door het AB is genomen. Dat zou in dit geval 1 januari 2025 betekenen. De reden voor afwijking van dit artikel is dat Waterschap De Dommel lopende contracten conform de geldende opzegtermijnen kan opzeggen. Voor Laarbeek geldt dat er begrip is voor deze keuze en dat dit niet bezwaarlijk is.

1.3 Bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van een deel van de incidentele lasten
Het verwachte financiële effect op bestaande deelnemers is toegelicht onder "Argumenten". Dat heeft betrekking op structurele lasten en baten die horen bij de toetreding. Ter dekking van incidentele lasten is aan het AB voorgesteld om € 159.738 van de bestemmingsreserve in te zetten. Dat is acceptabel omdat toetreding van waterschap De Dommel van toegevoegde waarde is voor de organisatie en kansen biedt richting de toekomst. De inzet dekt een relatief klein deel van de incidentele kosten. Ook past de inzet van de reserve bij de lijn die eerder is gehanteerd bij het aangaan van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Dienst Dommelvallei.

Vervolgstappen
1) De GR BSOB bevat bepalingen rondom toetreding tot de GR (art. 54) en wijziging van de GR (art. 56). Het huidige proces is gebaseerd op artikel 54 en door BSOB is toegelicht dat na het doorlopen van het proces van artikel 54 niet opnieuw een proces van artikel 56 aan de orde is. Ook al leidt het besluit dat volgt uit artikel 54 tot een wijziging van de GR. De wijziging in de tekst van de GR BSOB is na het besluit tot toetreding een wijziging van technische aard (zie bijlage 1). Dat wil zeggen dat er geen wijzigingen zijn in de artikelen en dat waterschap de Dommel toetreedt op basis van de vigerende GR. Daarom verlangt de toetreding van Waterschap De Dommel geen (nieuwe) zienswijze en besluitvorming.

2) Na besluitvorming door de raad op 19 december 2024 zal het besluit kenbaar worden gemaakt bij BSOB. Dat komt te laat voor de behandeling in het Algemeen Bestuur van BSOB, dat is ook gepland op 19 december 2024. De portefeuillehouder zal op basis van de commissiebehandeling op 4 december 2024 een indicatie geven aan BSOB, maar de uiteindelijke besluitvorming wordt pas na besluitvorming in de raad aan BSOB kenbaar gemaakt. Dit is ook zo gecommuniceerd aan BSOB.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)
1. Bijlage 1: Concept 1e wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling BSOB 2024

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

Y.C.M.G. de Boer